

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้เรื่อง

แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง SBL

อาจารย์พัชรี รัตนพงษ์

การจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์เสมือนจริง ประกอบด้วย การศึกษาหลักสูตร/เนื้อหา/วัตถุประสงค์รายวิชา ให้เข้าใจ จากนั้นอาจารย์ผู้สอนต้องมีการเตรียมโจทย์สถานการณ์หรือโจทย์ปัญหา เตรียมผู้สอน เตรียมผู้เรียน แล้วดำเนินการจัดการเรียนการสอน และทำการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการสอนทั้งจากผู้เรียน ผู้สอนและผู้ร่วมสอน

๑. การเตรียมสถานการณ์จำลอง สถานการณ์จำลองหรือเรียกสั้นๆ ว่า Scenario เป็นองค์ประกอบเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอน ด้วยสถานการณ์เสมือนจริง เพราะจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เลือก รูปแบบ ขั้นตอนที่เหมาะสม เขียนเนื้อหา รายละเอียดที่แสดงถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ การดูแล แบบองค์รวม วัสดุอุปกรณ์สภาพแวดล้อมเสมือนจริง ปลอดภัย กระตุ้นการเรียนรู้ และเหมาะสมกับระดับผู้เรียน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองคือ ความรุนแรงของสถานการณ์ (Acuity) และมีผลกระทบต่อผู้ป่วยและความบ่อยที่จะเกิดของสถานการณ์นั้นๆ (Opportunity) โดยหลักการสร้างและพัฒนาสถานการณ์จำลองควรยึดหลัก ๓P ได้แก่

๑. Purpose วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ เข้าใจความคิดรอบยอด (Conceptual understanding)

๑.๒ ความชำนาญด้านเทคนิค (Technical skills)

๑.๓ ทักษะการตัดสินใจ (Decision making skills)

๑.๔ ทัศนคติ และพฤติกรรม (Attitudes and behavior)

๑.๕ การทำงานเป็นทีม (Teamwork)

๒. Participant ระดับประสบการณ์ของผู้เรียน

๒.๑ ผู้เรียนใหม่ (Novice learners) ควรกำหนดวัตถุประสงค์เพียง ๑-๒ ข้อ

๒.๒ ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ (Advance learners) สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ที่ซับซ้อน

๓. Process การเลือกสิ่งจำลองการพัฒนาสถานการณ์จำลองชั้นเรียน (Simulation class): ซึ่งการพัฒนาสถานการณ์จำลอง ควรมีวิตุประสงค์นำสถานการณ์จำลอง มีความสมจริงกำหนดให้มีปัญหาเพื่อให้เกิดทักษะการแก้ไขปัญหา และไม่ควรถับซ้อนจนเกินไปแต่มีความท้าทาย

การเตรียมทีมผู้สอน

การจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ มาเป็น ผู้อำนวยความสะดวก/ผู้ประสานงานการเรียนรู้ในการเรียนให้กับผู้เรียน ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการเรียนการสอน และมีการเตรียมผู้สอนในประเด็นต่างๆ

๑. ให้ความรู้ความเข้าใจทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง ที่มาเหตุผล ในการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง

๒. เรียนรู้ระบบงานและอุปกรณ์ เรียนรู้หุ่นและระบบการทำงาน

๓. เรียนรู้การออกแบบสถานการณ์จำลอง โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย เลือกรูปแบบ ขั้นตอนที่เหมาะสม เขียนเนื้อหา รายละเอียดที่แสดงถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ การดูแลแบบองค์รวม วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อมเสมือนจริง ปลอดภัย กระตุ้นการเรียนรู้ และเหมาะสมกับระดับผู้เรียน

๔. เรียนรู้ทักษะการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง (Facilitation simulation skills) บทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก/ผู้ประสานงานการเรียนรู้บทบาทของผู้สังเกตการณ์

๕. เรียนรู้ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง

๖. เทคนิคการซักถามและสรุปประเด็นการเรียนรู้

๗. เรียนรู้และออกแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง

๘. ประชุมทีมอาจารย์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในผู้เรียน ทำความเข้าใจสถานการณ์จำลอง และการวัดประเมินผล

๙. ฝึกทดลองปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง โดยทดลองเล่น/เรียนรู้ตาม สถานการณ์จำลองที่จะใช้กับผู้เรียน นำมาอภิปรายและปรับปรุงสถานการณ์จำลองให้เหมาะสม

การเตรียมผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง เน้นการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้จากทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์จำลอง เรียนรู้จากการท างานเป็นทีม เข้าใจ บทบาทตนเองและผู้อื่น มีความสามารถในการบริหารเวลา มีทักษะในการคิด การตัดสินใจ แก้ไขปัญหาที่พบ ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงควรเตรียมผู้เรียนในประเด็นต่างๆ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง ปฐมนิเทศเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง รูปแบบ

วิธีการ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง และอธิบายประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง ๒. อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของผู้เรียน การทำงานเป็นทีม

๓. อธิบายทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลอง

๓.๑ ทักษะการประเมินอาการผู้ป่วยตามหลัก ABCDE A: Airway maintenance with cervical spine protection B: Breathing and ventilation C: Circulation with hemorrhage control D: Disability; Neurological status E:Exposure/Environmental control; Completely undress the patient, but prevent hypothermia

๓.๒ ทักษะการสื่อสารด้วย SBAR Toolเป็นการรายงานแพทย์โดยใช้แบบรายงานตามแนวทาง SBAR

S: Situation หมายถึง ข้อมูลโดยทั่วไปที่ต้องรายงาน หรือข้อมูลสำคัญที่ ต้องการรายงานแพทย์ที่ดูแล โดยจะเป็นปัญหาที่สำคัญและจำเป็น เช่น รายงานอาการผู้ป่วยจากหอผู้ป่วย อะไรผู้ป่วยชื่อ-สกุล อายุ และการวินิจฉัยโรค หรือปัญหาสำคัญที่นำผู้ป่วยมาโรงพยาบาล หรือภาวะวิกฤตที่ คุณคามาอยู่ในขณะนั้น

B: Background หมายถึง ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการตรวจต่าง ๆ ที่สำคัญและมีนัยกับอาการที่ส่งข้างต้นที่รายงาน ต้องชัดเจนและกะทัดรัด

A: Assessment หมายถึง การประเมินอาการต่าง ๆ ที่ประเมินได้ในขณะนั้น เช่น ระดับความรู้สึกตัว ลดลง สัญญาณชีพเปลี่ยนแปลง อาการปวด

R: Recommendation หมายถึง เหตุผลในการรายงานหรือข้อคิดเห็นที่ต้องการ เช่น ต้องการให้แพทย์มาหรือต้องการแผนการรักษาอย่างใดอย่างหนึ่งในการดูแลผู้ป่วยเร่งด่วน

๓.๓ ทักษะการใช้เทคโนโลยี

๓.๔ ทักษะการคิดวิเคราะห์

๓.๕ ทักษะการทำงานเป็นทีม

๓.๖ ทักษะการบริหารเวลา

๓.๗ ทักษะการบริหารจัดการงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

การนำไปใช้ สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ โดยพัฒนาสถานการณ์จำลองให้เหมาะสม สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด และดำเนินการสอนตามขั้นตอนสิ่งที่สำคัญคือต้องวิเคราะห์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด เพื่อจะได้ออกแบบการสอน เตรียมผู้สอน ผู้เรียนและวัดผล การเรียนรู้ได้สอดคล้องกัน